

Wersja 1 VIII 2009	Maciej Oziębłowski, Wrocław <i>Wizytacja greckokatolickich cerkwi w Niżankowicach i przyległych Zabłotcach (ziemia przemyska) z 1771 roku</i>	Strona 1 z 3
-----------------------	--	--------------

Maciej Oziębłowski, Wrocław

Wizytacja greckokatolickich cerkwi w Niżankowicach i przyległych Zabłotcach (ziemia przemyska) z 1771 roku

Poniżej przedstawiono wybrane fragmenty dotyczące wizytacji greckokatolickich cerkwi w Niżankowicach i przyległych Zabłotcach, która to miejscowość stanowi w czasach współczesnych część Niżankowic. Wypisu dokonano na podstawie dokumentów z Archiwum Państwowego w Przemyślu (zasób: Archiwum Biskupstwa Greckokatolickiego ABGK, sygnatura 44). Fragment dotyczący miejscowości Zabłotce znajduje się na stronach 17-18, zaś dotyczący Niżankowic na stronach 27-28. Oryginalny tytuł tego dokumentu brzmi: „**Wizyta dekanatu niżankowskiego i części dobromilskiego**”, rok 1771.

Dokonałem subiektywnego wyboru fragmentów dokumentów, koncentrując się głównie na opisach cerkwi. Nazwiska wymienionych w poniższych fragmentach osób zostały wytłuszczone. Staralem się też w miarę dokładnie oddać oryginalną pisownię.

Niżankowice

Cerkiew Nizankowska Parochialna cała murowana instar krzyżowcy i 2. chórami, o trzech gzymsach w dachu, dwoma kwadratowemi, trzecim in octoangulo wywiedzionym, o trzech kopułach blachą białą pobitych, z krzyżami żelaznymi proporcjonalnemi, czterema blaszkami wyłaconemi, y prętami żelaznemi, sub titulo SSS. Trinitatis, Kollacyi J.W.Pana **Branickiego Starosty Przemyskiego**, od kogo wystawiona y którego roku poświęcona in? constat. Ozdoba Jey Presbyterium okrągłe, w tym Ołatarz Wielki z Obrazem Świętej Trojcy snycerską robotą pod tangult? Złoty y srebrny pięknie odmalowany z 4 słupkami. (...) Pa? Ma? Jumi? Dni? Hier:? **Ustrzycki** in Roeliguiis? (...)

Drzwi wielkie na 2. grubych zawiasach y hakach, z zamkiem dużym dobrym żelaznym y kluczem, z kłudką wielką żelazną wzeciążem 1. dwoma skoblami, za którymi in Atrio? gradiow? Drewnianych 4. Taz Cerkiew cała intus niedawno wytynkowana, w dachu mały potrzebuje reparacyi.

Argentaria
(...)

Cyna
(...)

Apparatus
(...)

Dos Ecclesiastica

Osiadłości Prawo Kroleskie reprezentuie Zgrodeę Popowską **między Nistowską** z iedney, a **Szczepaszynską** z drugiey strony **miedzami** leżącą, daż zaczyna się od gościńca walnego, kący się do Wiaru wracanie 1. wszere zagonów 27. Która zagroda sine controversia. Ad presens Vicarius Ejusa? Ecclea? W. X. **Grzegorz Bandurowski**, który postrzegłszy Rewizyi czynność, w wymyslną sobie wyprawił się podróż, dlatego, żeby nie produkował metryk, y approbaty słuchania spowiedzi, którey wcale nie ma, tudzież żeby mu wbrew niewymawianą wielkiey w nabożeństwie opieszałości. Podobniaż y Konfraternia w swoim rządzeniu się, kiedy roczney percepty lagucyonalnych? Gruntów y skutek swoich mogłaby mieć złotych 300, a tego zaniedbuie, y ledwie przysposobi połowę tey summy, z czego od kilkudziesiąt lat Panowie Seniorowie nie czynili kalkulacyi nikomu, y zadnych Rejestrów nie mieli Percepty y Expensy. Produkowali wprawdzie od lat kilku dopiero Rejestra swoje, ale się zupełnie niewyrachowali, prócz terazniejszych Panow Starszych Braci. Powinność od Parochian Niżankowskich in No 90. Wyhadowskich No 9. należy rocznego przychodu od gospodarza każdego gr.: 12. od wdowy gr.: 6. Karionow? 4. od kazdego gr.: 2. Na wino nic nie daią, bo pewne **Pole Brackie pod Dąbrowiną** kapłani trzymają y używają. W czasie Paschalney spowiedzi od osoby gr.: 1. Od benedykowania Paschy gr 2. Diakowi gr.: 1. Wytrybuszowi gr.:1. Od Wyhadowskich mesznego należy starey miary zyta półmackow? 9. Powinność każda iak od mieszczan, procz ze nie daią gr.: 12.

Księgi

(...) Cmentarz wpoł murem obwiedziony kwadratowy, wkoło komorami ludzkimi wraz z całą kapłańską y szkołą obstawiony, od tychże komor, od łokcia na wosk Bractwu daią a gr.: 3. na którym dzwonnica niby od południa postawiona, dość kształtna, na wiązaniu mocna, wysoka, w dachu ośmgraniastym z 4. oknami z kopułą blachą białą pobitą z krzyżem żelaznym ozdobnym y z gałką wyzłacanym, na tey nowey dzwonnicy, dzwonek duzych 2. miernych 2. Piąta sygnaturka przy której od miasta szpital postawiony w poł w scianach y dachu zdezolowany, tego szpitalu Prowizorami iest Bractwo.

Cerkiew druga Niżankowska nie Parochialna drewniana, sub titulo S. Joannis d??ologi in suburbio sita, kollacyi iedney, że pod tenczas zewnątrz y wewnątrz cała po większey części od Bractwa Niżankowskiego S. Troycy, po mniejszey od pobożnych ludzi reparowała się y bez żadney była ozdoby y dokączenia, dlatego Jey opisanie mineto. Taż Cerkiew na swoy posag ma legowaną cwierec pola, długości wracan 9. wszere zagonow 12. ale w wielkiey kontrowersyi. Item ogrod (na którym Cerkiew stoi) na dobre wracanie, wszere zaganow 18. od drogi walney do kący się pol mieyskich. Item zagroda wracanie 1. **od między Jaroszowey do Szelwachowey** wszere zagonow 24. Ktorato zagroda y ogrod był bez żadney kontrowersyi.

Zabłotce koło Niżankowic

Cerkiew Zabłocka Parochyjalna drewniana w kwadrat mierney wysokosci wywiedziona, o iedney kopule gątyma pokrytey z krzyżem małym żelaznym, subtitulo Purificationis? 13.80 Kollacyi Wimć Pana **Michała z Bużenia? Mniszka Starosty Starzawskiego**, postawiona od **W. X. Teodora Rudawskiego Parocha Zabłockiego** wraz z Gromadą 1738. Poświęcona roku tegoż od Przewielebnego **Xa Teodora Krasnopolskiego Dziekana Niżankowskiego**. Ozdoba Jey Presbyterium nizko w kwadrat wystawione. W tym Ołtarz Wielki z obrazem w Ramach P.J. Bok przebitego z macią winną arcy pięknego malowania. Mensa drewniana na słupach, długości łokieć, cwierci 3, szerokosci 1, cwierci 1. Obrusami 3. pokryta. Ciborium drewniane zasuwane

(...)

...**Georgij Winnicki**,...

Drzwi cerkiewne na 2. zawiasach grubych y hakach z zamkiem żelaznym y kluczem dobrym wrzeciżem y skoblem. Daż cerkiew wkoło blamkami małemi okryta, z temi w dachu cerkiewnym reparacyi potrzebnie. Srebra nie masz procz koralikow drobnych sznurkow 3. z krzyżykiem na kołeczku maluchnym srebrnym.

Cyna

(...)

Apparatus

(...)

Dos Ecclesiastica

Cwierć z osiadłością budynkow z ogrodem y sadem pomierna (na ktorey Cerkiew wystawiena) zaczyna się od chłopskich ogrodów, wszecz ma zagonow 12. ciągnie się do Granicy Malhowskiej na wracań 10. Między miedzami górney **Bazylego Guty**, dolney **Michała Florana?** Łączka do teyże cwierci na wracan 2. Zaczyna się od drogi szredniey, ciągnie się do Wiaru, między miedzami **Józefa Gustaba**. Da wszystko in pacifica Parochi Possessione.

Ad prasens Parochus **W. X. Jan Paclawski**, prezentowany od **W.J.Pana Michała z Bużenia Mniszka Starosty Starzawskiego**, która oblatowana w Kancellaryi w Straszewicach. In Subdiaconatum et Diaconatum ordinatus a Pa? Ma? Jumo? Dno? Onup?: **Szumłanski** : 29 Xbris 1761. Av? (...) Liber Metricalem Baptizatorum tantum (...)

Powinność Temuż od Parochian Zabłockich in No 10. Polakow zas 20. przedtym było 2. a wszyscy Parnicy, należy mesznego wzaiem y od Polakow żyta starey miary miarka 1. w snopie żytnym od kazdego z Rusi Sn.15 od Polaka kazdego Sn. 8. Kanonow zwyczajnych 4. od praznicznego chleb ieden, od tych co Dom ma gospodarski, Polacy zas nic tego nie daią. W czasie paschalney spowiedzi na wino każdy z Rusi a g: 4. Od osoby g:1. Od benedyktowania Paschy Kapłanowi kołacz 1, Diakowi kołacz 1?

Księgi

(...)